

ZBORNİK PRISPEVKOV

učencev in dijakov, ki so sodelovali v Pedagoški akciji
ob 40. letnici delovanja Zveze delovnih invalidov Slovenije

Uredila: mag. Tanja Hočevar
Izdala: Zveza delovnih invalidov Slovenije
Ljubljana; marec 2009

Tisk in oblikovanje: Birografika Bori d. o. o., Ljubljana
Naklada: 300 kom

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-93-82

DELOVNI invalidi - vidni ustvarjalci enakih možnosti. Zbornik
prispevkov učencev in dijakov, ki so sodelovali v pedagoški akciji
Zveze delovnih invalidov Slovenije / [uredila Tanja Hočevar]. -
Ljubljana : Zveza delovnih invalidov Slovenije, 2009

ISBN 978-961-91060-4-4
1. Hočevar, Tanja
244566016

DELOVNI INVALIDI

– VIDNI USTVARJALCI ENAKIH MOŽNOSTI

Zbornik izbranih literarnih in likovnih del učencev in dijakov, ki so sodelovali v Pedagoški akciji Zveze delovnih invalidov Slovenije je prispevek k obeležitvi 40. letnice delovanja največje reprezentativne invalidske organizacije v Sloveniji – Zveze delovnih invalidov Slovenije.

Že pred mnogimi leti smo spoznali, da je osveščanje mladih o invalidih garant za pravičnejši in strpnejši svet, za družbo po meri vseh, za družbo, ki bo v različnosti videla možnost za sobivanje.

Ti mladi, ki zdaj še pridno pišejo proste spise, pesmice ali likovno ustvarjajo na dogovorjeno temo, bodo čez desetletje ali več oblikovali skupnost ljudi v podjetjih, uradih, občinah ali preprosto v krajevnih ali vaških skupnostih. Zato je še kako daljnovidno razmišljanje pobudnikov pedagoške akcije, ki pravilno razmišljajo o bodočih medsebojnih odnosih, ki bodo temelj za razreševanje odnosov pri zaposlovanju, izobraževanju oziroma pri odpravi ovir, za katere neosveščeni neinvalidi sploh ne vedo. Zavedno gradimo vključujočo družbo za vse, kjer bo neodvisno odločanje invalidov samoumevno, kot tudi prevzemanje soodgovornosti v delovnih in življenjskih okoljih.

S svojimi literarnimi in likovnimi prispevki in ob nesebični pomoči mentorjev, so učenci in dijaki na svojstven način prikazali razumevanje invalidnosti ob geslu: »DELOVNI INVALIDI – VIDNI USTVARJALCI ENAKIH MOŽNOSTI«.

Prejeli smo čez 500 avtorskih del in zelo težko se je bilo odločiti za tiste, ki so objavljeni v tem zborniku.

Zahvaljujemo se učiteljem – mentorjem, ki so sodelovali z mladimi in jih na ta način osveščali in dali svoj prispevek k razumevanju drugačnosti.

Prav tako ne bi mogli uspešno izpeljati pedagoške akcije brez prizadevnih predstavnikov društev invalidov, ki so aktivno sodelovali s šolami.

Še enkrat hvala vsem sodelujočim.

*Drago Novak,
predsednik Zveze delovnih invalidov Slovenije*

Seznam objavljenih

- **Žan Smogavc**, Srednja šola Slovenska Bistrica, 1. a
- **Manca Prisljan**, POŠ Šmartno v Rožni dolini, 4. r
- **Tamara Klemenc**, OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu, 4. r
- **Anja Kardum**, OŠ Trzin, 9.a
- **Jan Obreza**, POŠ Šmartno v Rožni dolini, 5. r
- **Mihael Zotler**, OŠ dr. Jožeta Pučnika, Črešnjevce, 5. a
- **Vida Šturm**, II. OŠ Celje, 4. b
- **Nika Zalokar**, 2. OŠ Slovenska Bistrica, 7. a
- **Tea Altbauer**, OŠ Radlje ob Dravi, Podružnična šola Remšnik, 9. r
- **Karmen Hartman**, OŠ Ribnica na Pohorju, 7. r
- **Jana Breznik**, OŠ Šentjanž pri Dravogradu, 9. r
- **Jure Vezonik**, Podružnična šola Remšnik, Radlje ob Dravi, 7. r
- **Juš Pustoslemšek**, OŠ bratov Polančičev, Maribor, 3. b
- **Maja Ravnikar**, OŠ Trzin, 5. a
- **Pavlina Noč**, OŠ Toneta Čufarja, Jesenice, 8. b
- **Ana Ivič**, VIZ I. OŠ Rogaška Slatina, 3. b
- **Žan Onuk**, OŠ Šentjanž pri Dravogradu, 6. r
- **Barbara Ivančič**, OŠ Rudija Mahničič – Brkinca, Pregarje, 4. r
- **Špela Zadel**, OŠ Toneta Tomšičič, Knežak, 3. r
- **Matic Mihelčič**, OŠ Stara Cerkev, 7. a
- **Petra Štajdohar**, OŠ Stara Cerkev, 6. a
- **Martin Drnovšek**, II. OŠ Žalec, 5. r
- **Andreja Jaksetič**, OŠ Podgora Kuteževo, 7. r
- **Adem Dizdarevič**, OŠ Narodnega heroja Rajka, Podružnica Dol pri Hrastniku, 9. b
- **Janja Zdovc**, OŠ Koroški jeklarji, Ravne na Koroškem, 8. b
- **Vita Suhadolnik**, OŠ Ivana Cankarja, Ljutomer, 4. b
- **Matic Namestnik, Tea Pfeifer, Boštjan Ogorevc, Gašper Klemenc, Joži Herlah, Žiga Terbovšek**, OŠ Juričevega Drežčka, Ravne na Koroškem
- **Dominika Einfalt**, OŠ Loče, 5. r
- **Nika Mikulič Vernik**, OŠ dr. Jožeta Pučnika, Črešnjevce, 6. a
- **Nejc Medved**, OŠ Minke Namestnik – Sonje, Slovenska Bistrica, 4. r
- **Matic Novak**, OŠ Vide Pregarc, Ljubljana, 2. b
- **Anja Krivograd**, OŠ Franja Goloba, Prevalje, 9. b
- **Urška Zalezina**, OŠ Vojnik, 4. a
- **Urška Pijovnik**, OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu, 8. r
- **Tamara Lazar**, Srednja šola Jesenice, 3. BV
- **Laura Strašek**, II. OŠ Celje, 4. b
- **Patricija Kovač**, OŠ Šoštanj, 1. b
- **Nina Kleine**, VIZ II. OŠ Rogaška Slatina, Podružnica OŠ Kostivnica, 5. k
- **Laura Smogavec**, OŠ Partizanska bolnišnica Jesen – Tinje, 5. r
- **Jaka Blazina**, VIZ II. OŠ Rogaška Slatina, Podružnica OŠ Kostivnica, 5. k
- **Andraž Gradišnik**, OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu, 6. r
- **Rebeka Logar**, Prva OŠ Slovenj Gradec, 8. r
- **Barbara Šušteršič**, Srednja šola Jesenice, 2 BZ
- **Blažka Lovšin**, Gimnazija Kočevje, 1. b
- **Tilen Lipnik**, VIZ I. OŠ Rogaška Slatina, 9. b
- **Dominik Križan**, VIZ II. OŠ Rogaška Slatina, 4. b
- **Dolores Srša Lipušek**, OŠ Trzin, 8. a
- **Učenci 1. razreda OŠ Rudija Mahničič – Brkinca, Pregarje: Domen Butinar, Alen Frank, Gašper Kastelic in Maja Lever**
- **Lea Krošel**, OŠ Šoštanj, 7. a
- **Sanja Tajnikar**, Srednja šola Slovenska Bistrica, 3. c
- **Špela Pšeničnik**, Srednja zdravstvena šola, Slovenj Gradec, 1. b
- **Maša Špes**, OŠ Partizanska bolnišnica Jesen Tinje, 8. r
- **Jerneja Vračun**, VIZ III. OŠ Rogaška Slatina, 9. r
- **Tjaša Bajc**, Gimnazija Kočevje, 2. c
- **Tjaša M.**, Srednja šola Jesenice, 2 CZ
- **Katarina Aljaž**, Gimnazija Kočevje, 3. c
- **Matej Lavrič**, Gimnazija Kočevje, 1. b
- **Patricia Petek**, OŠ Vojnik, 4. a
- **Manca Trampuš**, OŠ Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi, 7. r
- **Anže Lajevc in Bojan Hristovski**, OŠ Jožeta Moškriča, Ljubljana, 4. a
- **Teja Sedmak**, OŠ Pivka, 8. a
- **Davor Palčič**, Srednja šola Slovenska Bistrica, 2. č (ET)
- **Nina Fink**, Srednja šola Slovenska Bistrica, 2.f
- **Karmen Napotnik**, II. OŠ Žalec, 6. r
- **Tomaž Kitak**, OŠ Šmarje pri Jelšah, 1. c
- **Anja Zadnik**, OŠ Rudija Mahničič – Brkinca, Pregarje, 9. r

Celje, POŠ Šmartno v Rožni dolini, Manca Prislan, 4.r.

Slovenj Gradec, OŠ Šmartno pri Slovenj Gradcu
Tamara Klemenc, 4.r

INVALIDI

Invalidi so ljudje, ki so bolni že od rojstva ali pa so se pozneje v življenju huje poškodovali. To so ljudje, ki nimajo zdravih vseh udov in organov na telesu in se ne morejo prosto gibati kot zdravi ljudje. Bolezen, ki jo imajo ni ozdravljiva in živijo z njo vse svoje življenje. Invalidi imajo svoja društva, v katerih se družijo in delajo. Nekateri delajo v tovarnah, ampak jim je delo prirejeno tako, da ga lahko brez pomoči opravljajo. Udeležujejo se raznih športnih prireditev kot so košarka, alpsko smučanje, nogomet, kjer

tekmujejo sami invalidi. Njihova največja tekmovanja so paraolimpijske igre, kjer se zberejo invalidi iz celega sveta. Če srečamo invalida, se mu ne smemo nikdar posmehovati, temveč jim moramo pomagati premagati ovire, ki jih ne morejo sami, saj za njih v javnosti ni preveč dobro poskrbljeno.

Pomagajmo torej vsem invalidom po svojih močeh, saj nikdar ne vemo kdaj bomo mi potrebovali pomoč od drugih ljudi.

Domžale, OŠ Trzin
Anja Kordum 9.a

DELOVNI INVALIDI VIDNI USTVARJALCI ENAKIH MOŽNOSTI

V naši državi, v Evropi in povsod drugod po svetu je veliko ljudi, ki so invalidi. So hromi, slepi, naglušni z Daunovim sindromom ali kakršno koli drugačno obliko invalidnosti. Na pogled so nam drugačni, zato se država drugače obnaša do njih. A v srcu smo vsi enaki in vsi smo iz mesa in krvi. Vsi smo enaki, a hkrati vsi drugačni.

Odnos do njih se je z leti spremenil. Včasih so jih zavračali in jih označevali z nečloveškimi in bili so kaznovani za svojo edinstveno drugačnost. Danes družba nanje gleda drugače. Večina jih sprašuje in za njih smo uredili zanje primeren svet. Z vozički, palicami in drugimi pripomočki, s katerimi si pomagajo pri svoji bolezni dandanes niso nič nenavadnega in z njimi se lažje znajdejo povsod. Zanje so urejena posebna parkirišča, v skoraj vsaki ustanovi so dvigala, posebni toaletni prostori, govorica za gluhoneme in pisava za slepe itd. Večina ljudi jih spoštuje in jim pomaga. Nekateri pa jih še vedno zmerjajo in se norčujejo. Vendar to ni prav. Tako obnašanje je nedopustno. Še tako jim je v življenju težje kot nam resnično jim ne smemo življenja še bolj oteževati. Naj živijo normalno življenje in naj se ne počutijo izločene. Mi jim lahko pomagamo, Vsi smo ljudje.

Tudi pri zaposlitvi imajo težave. Nekateri jih nočejo zaposliti, drugi pa jih zaposlujejo le zaradi denarja in z njimi neprimerno ravnajo. Vendar zakaj!? Tudi oni so sposobni dela in raje hodijo na delo kot marsikdo drug. So delovni in tudi oni se dobro znajdejo na nekem področju. Tudi oni imajo darove. Nekateri dobro rišejo, drugi pišejo, nekateri se dobro znajdejo med papirji, spet drugi radi svetujejo itd. Nudimo jim normalna delovna mesta in se do njih spoštljivo obnašajmo.

Torej vsi smo ljudje, vsi imamo čustva in srce. Imejmo se radi in to radost širimo povsod po svetu. Spoštujmo drugačne in bodimo prijatelji.

Skupaj bomo z ljubeznijo premagali vse ovire.

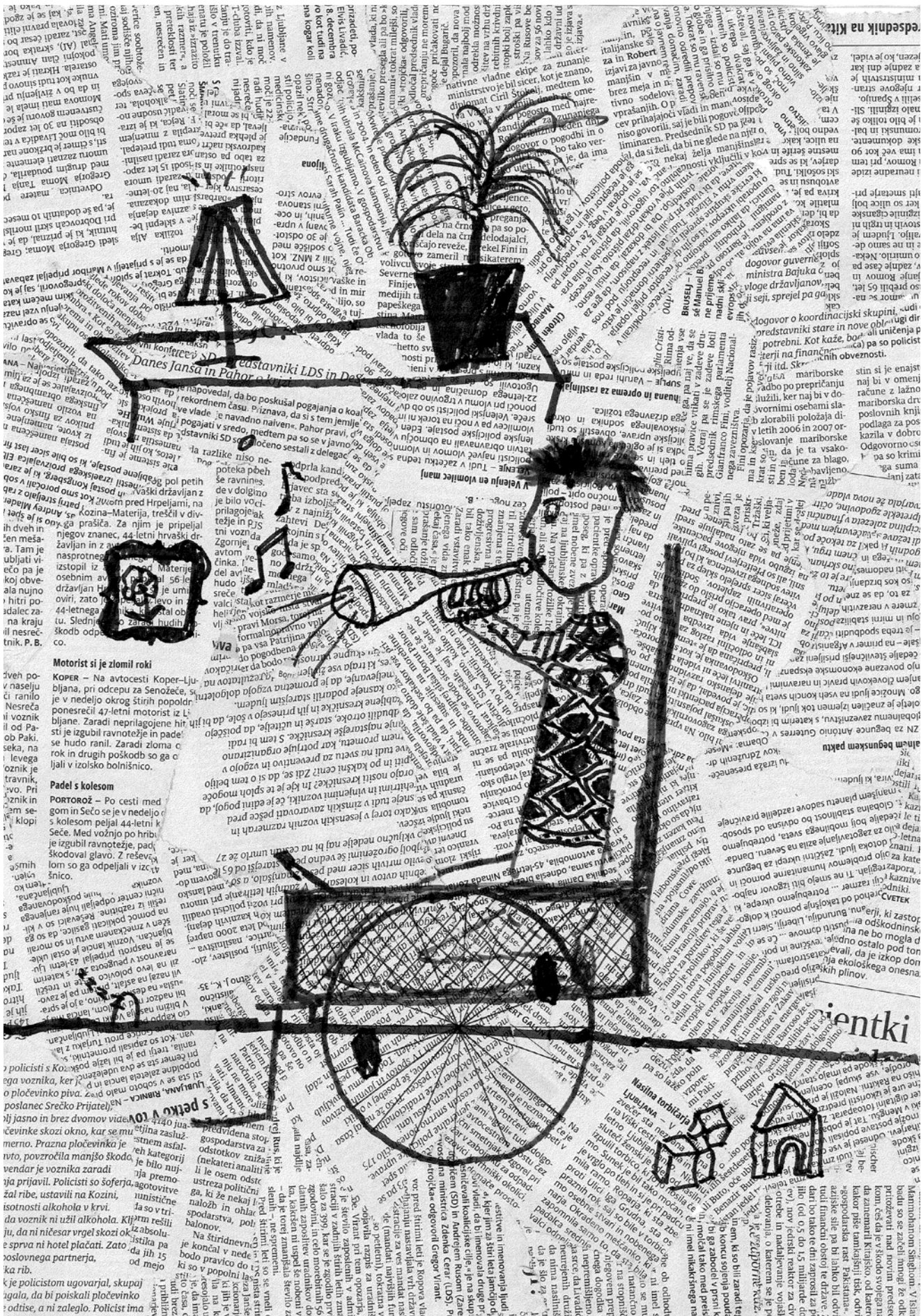
Celje, POŠ Šmartno v Rožni dolini
Jan Obreza, 5.r.

NESREČA KI JE ZAZNAMOVALA MOJE ŽIVLJENJE

Sem deček star 10 let in hodim v 5. razred. V prostem času se vozim s kolesom in igram razne igre z žogo. Velikokrat se z motorjem odpeljem k prijatelju, ker počnemo veliko različnih stvari. Igramo se skrivalnice, se lovimo, igramo košarko,... Ob vikendih pa ponavadi gremo z družino na izlet v hribe. Tako je bilo tudi tisto usodno sončno nedeljo. Pripravili smo nahrbtnike in se odpeljali proti Veliki planini. Zacvillile so zavore, zatrobile hupe, glasen pok,...

Prebudil sem se v bolnišnici. Kirurgi so se trudili po najboljših močeh, da bi mi rešili nogo, a jim ni uspelo. Tako se je moje življenje spremenilo za vedno. Na srečo je preživela vsa moja družina. Ostali niso utrpeli nobene tako velike poškodbe in živijo normalno življenje naprej. Seveda tudi skrbijo zame, saj tega ne zmorem več sam. Pomagajo mi zjutraj priti na invalidski voziček, ter pri ostalih vsakdanjih opravilih, kot je npr. tuširanje. Nekaj časa so prijatelji prihajali k meni in smo se igrali razne družabne igre, ki jih lahko igraš sede. Sčasoma smo se naveličali vedno enakih iger in obiski so postajali čedalje bolj redki, saj smo se čedalje bolj oddaljevali. Oni so živeli normalno življenje katerega jaz nisem mogel. Spoznal sem, da je najpomembnejša družina, ki te razume in ti stoji ob strani, te podpira, in se lahko zaneseš na njo.

Včasih sem bil besen, ko sem moral iz postaje do doma peš, ker me ni nihče čakal z avtom. Pospravljanje sobe je bilo nekaj najbolj groznega, kar se ti lahko zgodi. Hoja od oddaljenega parkirišča do trgovine je bilo odvečno gibanje in zapravljanje časa. Danes bi bil vesel, če bi lahko šel peš od postaje do doma, sam pospravil sobo, hoja od oddaljenega parkirišča do trgovine mi ne bi bila odveč. Spoznal sem, da moraš uživati v življenju, saj je kratko in minljivo. Na stvari moraš vedno gledati pozitivno. Kozarec je lahko napol poln ali prazen. Živi danes, saj ne veš, kaj te čaka jutri.

Črešnjevec, OŠ dr. Jožeta Pučnika, Mihael Zotler, 5.a

Celje, II. OŠ Celje, Vida Šturm, 4.b.

Slovenska Bistrica, 2. OŠ Slovenska Bistrica, Nika Zalokar, 7.a, mentorica: Jasna Vidovič

»Drava« Radlje ob Dravi, Podružnična šola Remšnik, (OŠ Radlje)
Tea Altbauer, 9.r
mentorica: Ivanka Meričnik

BOGASTVO JE IMETI NEKOGA RAD

Temačna, puščobna sobota. Na mizi leži zvezek, ob njem nalivnik. Zdi se, da me kliče. Morala bi pisati. Pisati o invalidih. V šoli smo te dni dosti govorili in brali o njih. Najbolj se me je dotaknila orientalska modrost, ki pravi: V gori sem videl pošast. Ko sem prišel bliže, sem videl človeka, a ko sem prišel čisto blizu, sem srečal brata.

Ne morem se zbrati. Soba me naravnost duši. Stopim na balkon. Posejan je z listjem. Nebo je temno. Pripravljala se nevihta. Bi pometla listje? Ne. Vrnem se v sobo in sedem k zvezku.

Pa kaj mi je? Imam noge, roke, zdrava sem, lahko tečem, skačem, imam vse, kar si poželim. In nisem zadovoljna? Trenutno ne.

In tisti, ki ne morejo teči, skakati, se veseliti vsakega dne posebej? So tisti bolj zadovoljni kot jaz? So morda celo bolj srečni? Spomnim se dečka na invalidskem vozičku. Srečala sem ga na morju. Bil je prijazen, zadovoljen. Vsak dan me je glasno pozdravil in vprašal, kako sem.

Deček, ki nikoli ne bo mogel hoditi, je spraševal mene, kako sem, jaz njega nisem. Nekako nisem zmogla vprašati. Smilil se mi je. Samo neumno sem se mu smehljala. Ob pogledu nanj sem postala besna na ves svet. Zakaj? In spet tisti zakaj. Zakaj mora biti tako?

Pomislim nase. Bi se jaz zmogla smehljati in biti prijazna? Ne vem. Težko si je predstavljati, da si nem, gluh, slep, omejen pri gibanju, da si drugačen. Da te kot drugačnega mnogi zavračajo, se ne zmenijo zate, ko potrebuješ pomoč. Mnogi se celo posmehujejo, nekateri, kar je najhujše, pa imajo invalide za drugorazredne ljudi. Ni prijetno. In ni prav.

Brskam po internetu. Slike. Slike naslikane z usti. Vaaau! Tega pa jaz ne bi znala. Poglej, uspešna pisateljica. Invalidka. Zdravnica. Tajnica. Učitelj. In športniki. Tisti na vozičkih. Namizni tenis, rokomet. Kakšna fotografija! Nasmejani obrazi. Pa so res drugačni od naših, zdravih? Ne, niso. Morda pa le. Zdi se mi bolj topli, bolj človeški. Nič privoščljivi in nič nevoščljivi. Iz njih izžareva upanje, veselje do življenja in ljubezen do sočloveka.

Pa naj še kdo reče, da so invalidi tako drugačni. Ne, zdravi se bomo morali zazreti vase in si priznati, da smo tisti drugačni največkrat prav mi. In zakaj? Ker ne znamo ali nočemo pomagati, ker ne znamo ali nočemo razumeti,

da smo vsi ljudje, da imamo vsi enake pravice, da nam »drugačni« s svojim znanjem in izkušnjami dajejo največje bogastvo. In bogastvo je imeti nekoga rad. Mu prisluhniti. Dovoliti, da spregovori o svojih težavah. Ga slišati. Ga objeti in mu pokazati, da ni sam, da ni drugačen, da ti je enak. Da je tvoj prijatelj, tvoj brat.

Blisk je razparal nebo in prekinil moje misli. Začelo je deževati.

Še vedno sem ujeta med štiri stene. Zvezek čaka na mizi. Sedem. Zdaj vem, o čem bom pisala.

O meni, o tebi, o vseh nas. O vseh, ki smo drugačni in hkrati tako enaki.

»Drava« Radlje ob Dravi, OŠ Ribnica na Pohorju
Karmen Hartman 7.r.

DELOVNI INVALID

Poznam veliko ljudi, ki so invalidi. Še posebej dobro poznam enega, ki stanuje v moji bližini.

To je moj sosed, star je 37 let in lani se mu je zgodila nesreča. Bilo je nekega jutra, odhajali smo na praznovanje in kar naenkrat se je pripeljal rešilec in za njim policija. Bili smo zelo prestrašeni. Spraševali smo se, kaj se je zgodilo. Naslednje jutro smo zvedeli, da je med delom na njega padel tovornjak in da ne čuti nog. Tisti trenutek me je zelo stisnilo pri srcu, saj je bil zelo dober mizar .

Po nesreči je bil v ljubljanski bolnišnici kar šest mesecev. No, ko je prišel domov, sem bila zelo srečna. Kar naslednji dan sem se odpravila k njemu. Spraševala sem se, le kako se je voziti z invalidskim vozičkom. Poskusila sem, a mi ni uspelo, bilo je kar težko. Kasneje sem se še večkrat peljala z invalidskim vozičkom in zdaj mi gre bolje.

Moj sosed že zna hoditi z berglami. Zgodilo se mu je tudi, da je padel, a ima okrog sebe ljudi, ki mu pomagajo. Včasih sem tam tudi jaz, ki mu rada pomagam.

Vesela sem, ko vidim, kako se trudi in že dela, kolikor mu dopuščajo moči. Mizarska dela ga izredno veselijo in to mu daje moč, voljo, optimizem ...

Redno ga obiskujemo in vemo, da bo enkrat hodil kot normalni ljudje.

Dravograd, OŠ Šentjanž pri Dravogradu, mentorica: Liljana Ladra
Jana Breznik, 9.r.

DELOVNI INVALIDI

Invalide pogosto srečujemo v našem življenju. Ne glede na to, ali so težje ali lažje poškodovani, smo jih že vajeni. Vemo tudi, kako invalid lahko postaneš, saj nam vsi govorijo: »Pazi se, da se ne boš poškodoval...!«

Le malo kdaj pa nas zanima, kako invalid prestane poškodbo in se nauči živeti z njo. Lažje je sicer tistim, ki so invalidi že od rojstva, saj ne vedo, kakšno je normalno življenje brez vozička ali drugih pripomočkov.

Kako se torej invalid navadi na življenje po poškodbi, na drugačno delo, oziroma, če ga nikjer ne zaposlijo?

V moji vasi je veliko invalidov, vendar jih najbolj ne opazim, saj se mi zdijo čisto normalni ljudje.

V bližini poznam človeka, ki je v smučarski poškodbi ohromel, tako da sedaj živi na vozičku. Čeprav mu je na začetku invalidnost predstavljala muko, se je z njo sprijaznil in lepo živi z njo. Ker je »brihtna« oseba je s prijateljem, ki je sedaj tudi njegov poslovni partner, ustanovil podjetje, tako da je sedaj lastnik, ter direktor dobro delujočega podjetja. Dobiva dobro plačo, s katero skrbi zase ter za svojo družino. Ko ga kdaj vidim, niti ne opazim njegove invalidnosti, saj mi je srečevanje invalidov že nekaj čisto normalnega.

V podjetjih imajo pogosto probleme z invalidi, ki bi se radi zaposlili. Čeprav bi se zelo radi zaposlili, imajo omejitve in tako so prikrajšani za veliko dobrih delovnih mest. Ponavadi se neizobraženi invalidi tako zaposlijo kot vratarji ali na drugih lažjih delovnih mestih. Če to ni mogoče, podjetje večkrat omogoči invalidu večletno šolanje. Ko se šolanje zaključi, je v večini primerov invalid tako izobražen, da lahko dobi delovno mesto v pisarni, če pa je že izobražen na takšnem področju, že prej dobi delovno mesto, če je to mogoče.

Kako kvalitetno oziroma dobro opravlja invalid delo, je odvisno tudi od samega invalida, saj nekateri samo zavlačujejo delo ter se pomilujejo. Nekateri invalidi pa so polni življenja, se zakopljejo v delo in so na svojih delovnih mestih zelo učinkoviti in dobri. Četudi imajo lažje delovno mesto in krajši delovni čas, se njihovo delo šteje enakopravno »normalnim« ljudem, saj za njihove razmere to delo večkrat presega njihove zmožnosti. Tako se znova naučijo delati stvari, ki so jih prej še kot neinvalidi počeli, sedaj pa so mislili, da jih ne morejo več.

Večkrat invalidi odkrijejo svoje sanjsko delo šele po tem, ko se poškodujejo. Lahko da ne dobijo zaposlitve, vendar uživajo v izdelovanju nakita, izrezovanju iz lesa... Ti ljudje

kasneje spoznajo, da se tega sploh ne bi lotili, če se ne bi poškodovali.

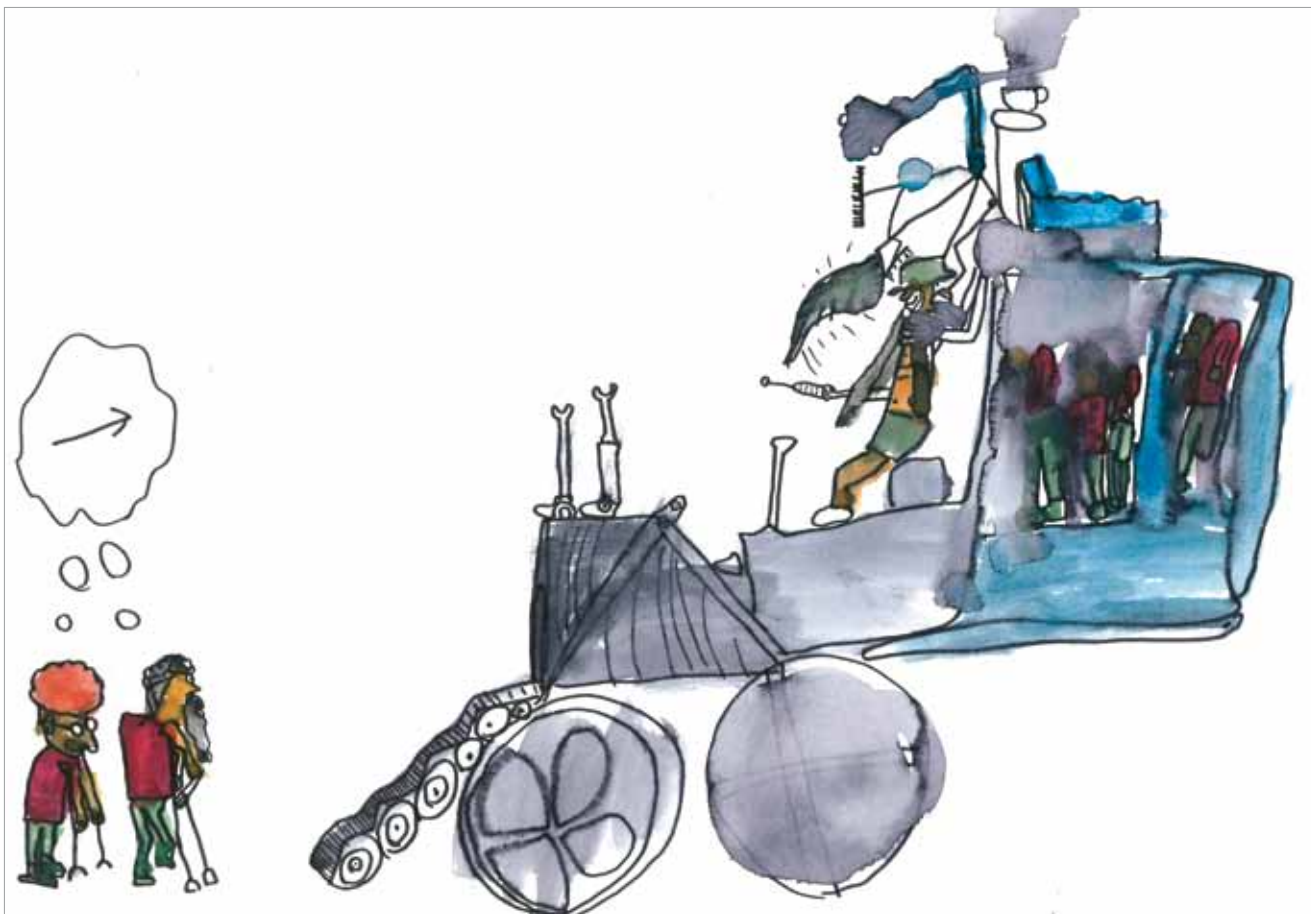
Ko se invalidi privadijo na novo stalno življenje, so prav veseli in nehajo razmišljati negativno, razen seveda nekaterih pesimistov.

Drugače si morajo reči le: »Zdaj je kar je, nadaljujemo od tukaj, bodimo veseli in se ne obremenjujmo z našo poškodbo. Dajmo vse od sebe in uspelo nam bo!«

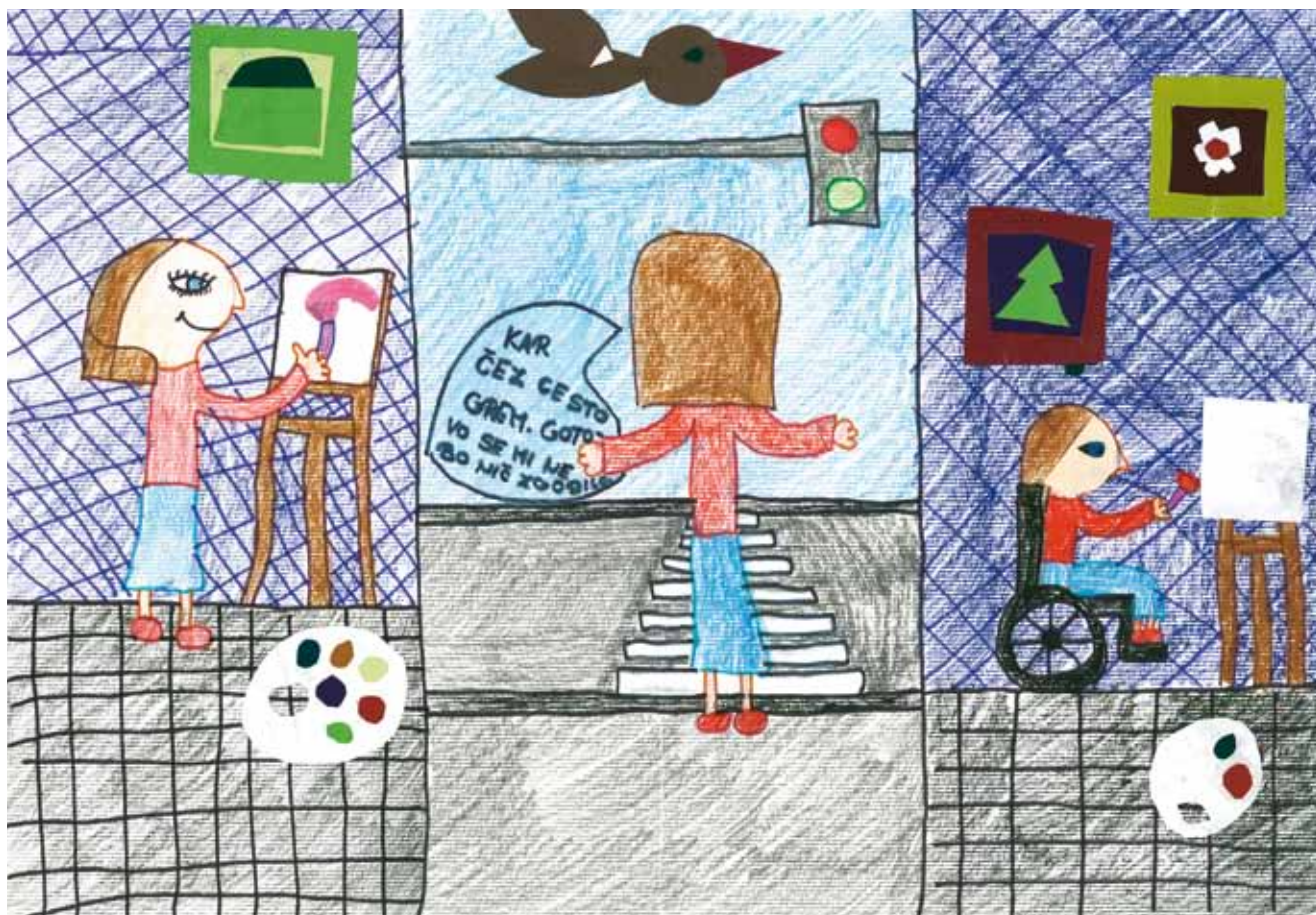
»Drava« Radlje ob Dravi, Podružnična šola Remšnik, (OŠ Radlje)
Jure Vezonik, 7.r.
Mentorica: Ivanka Merčnik

CESTA + OTROK => INVALID

Semafor. Rdeča luč.
Cviljenje gum. Sirene.
Bolnišnica. Solze.
Zakaj? Le zakaj?
Pa prav jaz? Invalid.
Soba. Balkon.
Sošolci igrajo nogomet.
Jaz v vozičku. Opazujem.
Ne joči. Prosim, ne joči.
Jočem? Da. Jočem.
Bolečina. Žalost. Nemoč.
Kako premakniti čas?
Naj se ustavi ali teče hitreje?
Prijatelji? Ste še ob meni?
Ne morem do knjižnice.
Pa tako rad berem!
Stopnice ...Stopnice ...
Ne dosežem kljuke.
Ne morem vstopiti.
Sam. Tako sam sem.
Nimam več moči.
Nimam več solz.
Prijatelj, pomagaj!
Si še moj prijatelj?
Jaz in voziček.
Voziček in jaz.
Prijatelja? Prijatelja za vedno?
Zakaj prav jaz? Zakaj?

Maribor, OŠ bratov Polančič, Juš Pustoslemšek, 3.b, mentorica: Andreja Žgajner

Domžale, OŠ Trzin, Maja Ravnikar, 5.b, mentorica: Slavka Kozel

Jesenice, OŠ Toneta Čufarja, Pavlina Noč, 8.r

Zgornje Posotelje, VIZ I. OŠ Rogaška Slatina, Ana Ivič, 3.b

Dravograd, OŠ Šentjanž pri Dravogradu, mentorica: Marinka Mori
Žan Onuk, 6.r.

DELOVNI INVALIDI

Vsak trenutek se nam lahko življenje spremeni. Danes si zdrav, vesel in poln energije, že jutri pa se lahko znajdeš v bolniški postelji ali na invalidskem vozičku. V trenutku lahko postaneš invalid za vse življenje. Ko te doleti takšna nesreča, se je težko sprijazniti z dejstvom, da si lahko še včeraj hodil, igral nogomet, morda hodil v šolo ali službo, sedaj pa tega ne moreš več.

Ljudje, ki nenadoma postanejo invalidi, se pogosto srečujejo s težavami. Veliko jih zaradi tega izgubi službo, ker ne morejo več opravljati svojega poklica. V nekaterih tovarnah nočejo zaposliti invalidov, ker vedo, da ne morejo opraviti toliko dela kot zdravi ljudje. Na tak način so invalidi prikrajšani. Zaslužijo veliko manj denarja v primerjavi z zdravimi delavci. Njihove življenjske potrebe pa niso nič manjše, saj porabijo veliko denarja za zdravila in druge pripomočke. Ne morejo si privoščiti zdravljenja v zdraviliščih. Na voljo imajo samo osnovne zdravstvene usluge, ostalo pa si morajo plačati sami. Zato ni prav, da jim posvečamo tako malo pozornosti.

Mladi ljudje, ki se poškodujejo v prometnih nesrečah, se težko vključijo v vsakdanje življenje, težko dobijo poklic in si še težje ustvarijo družino.

Na Koroškem imamo nekaj »invalidskih« podjetij, kjer so zaposleni samo invalidi. Pomagamo jim lahko tako, da kupujemo njihove izdelke. To lahko storimo predvsem za novo leto in kupimo čestitke, ki so jih sami izdelali. Tako jim pokažemo, da bi jim radi pomagali in da nam ni vseeno za njih.

Invalidom moramo vedno pomagati in jim olajšati njihovo življenje, saj nikoli ne vemo, kdaj lahko tudi sami postanemo invalidi.

Ilirska Bistrica, OŠ Rudija Mahničiča – Brkinca, Pregarje
Barbara Ivančič 4.r.

PROMETNA NESREČA

Moj brat ima sošolca, ki je v prometni nesreči izgubil očeta. Mama pa je postala invalidka. Njegovo in sestrično otroštvo je bilo zelo težko. Poleg šole, ki jima je vzela veliko časa, sta morala velikokrat priskočiti na pomoč mami.

Mama kljub hudim poškodbam in hromosti ni obupala. S pomočjo raznih ustanov za pomoč invalidom je spet normalno zaživela. Naučila se je slikanja in pisanja z usti. Otoka sta normalno končala osnovno šolo in sedaj nadaljujeta šolanje na višji stopnji.

Kljub temu, da jih je življenje zelo prizadelo, niso nikoli obupali.

Ilirska Bistrica, OŠ Toneta Tomšiča, Knežak
Špela Zadel, 3.r.

Čeprav smo si različni,
smo prijatelji vsi.
In vsak naj dela tisto,
kar ga veseli.

Naj bomo gluhi, slepi,
smo prijatelji.
In dajmo delat tiste stvari,
da bomo veseli vsi.

KO SEM BIL INVALID

Lansko leto, ko sem bil na počitnicah v Štalcerjih, se mi je zgodila prometna nesreča. S prijatelji smo hoteli na lovski štant. Vzeli smo kolesa in odšli čez cesto. Ker pa nisem bil dovolj previden, nisem opazil avtomobila in se nisem ustavil. Avto me je zbil po cesti. Hudo poškodovan sem padel v nezavest. S helikopterjem so me odpeljali v Klinični center. Tam so mi operirali levo stegnenico in oskrbeli hudo poškodbo glave. V komi sem bil 10 dni. Ko sem se zbudil iz kome, sem začel jokati in klicati: «Mami, mami, kje je moja mami?»

Ker sem bil zelo poškodovan, sem lahko le ležal v postelji, nikamor nisem ne mogel ne smel. Nekaj časa sem moral ležati čisto nepremično, šele kasneje so mojo posteljo lahko dvignili tako, da sem lahko sedel. Ven nisem smel zaradi sonca. Zelo mi je bilo žal. Malo sem zavidal ljudem, ki so hodili. V bolnišnici sem bil celo večnost, 6 mesecev. Prišli so me obiskati tudi moji sošolci in prijatelji. Šele po enem mesecu sem šel lahko v invalidski voziček. Najprej so me morali dvigovati iz postelje in polagati v invalidski voziček, kasneje pa sem si lahko že pomagal sam, če je bil voziček v bližini, seveda. Največkrat me je z njim vozila mami, po štirih mesecih pa sem se nanj že tako privadil, da sem na njem oziroma skupaj z njim igral košarko ter namizni tenis. V posebno veselje mi je bilo voziti se po zadnjih kolesih, a ker je to nevarno, da se prevrneš, me je mami kar naprej kregala. Ko sem dobil hoduljo in kasneje bergle in sta me fizioterapevtki Monika in Mojca naučili hoditi, sem bil zelo zelo vesel. Takrat sem lahko šel iz bolnišnice domov za čez vikend.

Ni mi bilo dobro biti invalid in sedaj vem, kako se počutijo otroci in tudi starejši ljudje na invalidskih vozičkih. Odločil sem se, da jim bom pomagal po svojih močeh. S sestro Gito sva se potem, ko sem zaključil z zdravljenjem v bolnišnici, odločila in se odrekla skoraj vsem plišastim in drugim igračam, nekaj knjigam ter videokasetam. Odnesel sem jih na Oddelek za otroško kirurgijo in intenzivno terapijo na Kliničnem centru ter v Zavod za rehabilitacijo Republike Slovenije, ki je bolj znan pod imenom Soča. V obeh ustanovah sem spoznal veliko

prijateljev, zato jih tudi sedaj obiščem, kadar grem v Ljubljano in se igram z njimi. Nekateri so bili na vozičkih tako kot jaz zaradi prometnih nesreč, a na srečo sedaj že vsi sami hodimo. Drugi pa so invalidi že od rojstva in nihče ne ve, ali bodo sploh lahko kdaj hodili. Zaradi njih mi je najbolj hudo, sploh ker vem, kako ti je pri srcu, kadar ne moreš hoditi. Želim si, da bi vsi ozdraveli in da bi lahko hodili sami, brez tuje pomoči.

RAZMIŠLJANJE O DRUGAČNIH LJUDEH

O stvareh, ki jih ne poznamo, nas je pogosto strah razmišljati. Tako redkokdaj pomislimo, kako je v svetu invalidov in tudi ne upamo pomisliti, da bi se nenadoma znašli na njihovem mestu. Ne zavedamo pa se predvsem dejstva, da bi se od njih lahko kaj naučili.

Ko na ulici zagledam invalida, pogosto ne vem, kam bi pogledala in kako bi se obnašala. Obenem čutim sočutje in strah. Težko si predstavljam, kako bi bilo preživeti življenje, privezan na voziček, biti paraplegik ali tetraplegik, kaj šele kaj hujšega. Strah me je misli, da se življenje lahko v sekundi obrne in na vozičku pristanem jaz. Naj bo to zaradi prometne nesreče, padca pri kolesarjenju, po stopnicah, ali s stola, ko se brezskrbno gugam med poukom. Česar se ne zavedamo, je vrednost življenja, vsakega dneva, naših zdravih nog in rok ter sposobnosti, ki nam jih nudijo. Otrok, ki je privezan na voziček, bi dal vse, da bi lahko tekal zunaj s prijatelji, dal bi vse, da bi pomagal mami in očetu pri delu, da bi lahko pešačil ali kolesaril v šolo, namesto sedenja pred televizijo ali računalnikom.

Kar nas invalidni ljudje lahko naučijo, je cenjenje vsakega trenutka, ko lahko polno izkoristiš svoje zdravo telo in si ponosen na delo, ki ga ustvarijo tvoje roke in noge. Naučijo nas lahko pazljivosti in skrbnosti, da svoje zdravje tudi ohranimo. Naučijo nas lahko tudi strpnosti do drugačnih, potrpežljivosti in vztrajnosti. Predvsem pa s svojimi dejanji dokazujejo, da ne glede na to kako fizično si prizadet, moraš ohraniti voljo do življenja in ustvarjanja. Mnogi invalidi so namreč odlični slikarji, rišejo celo z nogami ali usti, pesniki, pisatelji, znanstveniki in še marsikaj. Voziček jih ne naredi nič manj vredne ali manj sposobne, edino bolj. Tako se je tudi v Slovenji na lanskih predsedniških volitvah pojavila kandidatka - invalidka.

Naslednjč, ko bom na ulici srečala invalida, se mu bom nasmehnila in mu potrdila, da je svet lep, in to bi morali narediti vsi. Mislim, da ne marajo sočutja, ker jih to naredi toliko šibkejše. Želim si, da bi bila tako pogumna in da bi imela toliko volje do življenja kot oni ter bila srečna tudi v situacijah, ko ne gre vse po načrtu.

Žalec, II. OŠ Žalec, Martin Drnovšek, 5.r., mentorica: Edita Rihar Škoflek

Ilirska Bistrica, OŠ Podgora Kuteževo, Andreja Jaksetič, 7.r

Hrastnik, OŠ Narodnega heroja Rajka, Podružnica Dol pri Hrastniku, Adem Dizdarević, 9.b, mentorica: Mira Marinko

DELOVNI INVALIDI

Včeraj sem sedela v slaščičarni. Naročila sem kos torte in čaj. Srkala sem topel čaj in se zazrla skozi okno. Pred mojimi očmi sta se ustavila mož in žena, moški na invalidskem vozičku. Začela sem premišljevati, kako bi bilo če bi se to pripetilo komu, ki ga jaz poznam. ...

To bi lahko bila zgodba štiriintridesetletnega Matjaža, ki ga je mrzlega četrtkovega jutra prebudilo glasno brnenje budilke. Ura je bila šest, čas za službo. Zaposlen je bil pri gradbenem podjetju in ravno so obnavljali visoko stolpnico. Hitro se je oblekel, najedel in se usedel v avto, katerega je jutranja rosa popolnoma odela v mraz. Peljal je hitro, saj se mu je zelo mudilo. Matjaž je bil vesten delavec z eno pomanjkljivostjo - bal se je višine. Ko je prispel, ga je že čakal nadrejeni, ki mu je dal vsa navodila. Ko mu je sporočil, da danes ni vseh delavcev in da bo moral on nadaljevati prekrivanje strehe, se mu je v grlu zataknilo. Nadrejenemu je poskušal pojasniti svoje težave, a on ga ni upošteval... Moral se bo soočiti s svojim največjim strahom. Matjaž se je počasi vzpenjal po klinih lestve, hodil je počasi, premišljeno, korak za korakom. Vsak korak je bi težji, a vseeno mu je uspelo. Na vrhu se je ustavil, močno je stisnil kladivo, premaknil material in začel delati. Ni si upal pogledati navzdol in ko se je to mimogrede zgodilo se mu je zvrtilo. Poskusil se je obdržati na lestvi a brez uspeha, zgrmel je na tla daleč pod sabo. Padal je in padal, na koncu pa močno udaril ob tla. Reševalci so bili hitro pri njem. Matjaž je zaradi bolečin spravil iz sebe le nekaj grozljivih krikov. Po njegovih licih so se ulile debele solze, solze bolečine in spoznanja, da mu ni uspelo. V petnajstih minutah je že ležal v bolnišnici in se boril za življenje. Njegova družina je nestrpnost čakala v čakalnici na nove informacije. Izvedeli so, da je Matjaž preživel ampak, da je imel tako poškodovane noge, da so jih na žalost morali amputirati, do konca življenja bo priklenjen na invalidski voziček. Čez nekaj mesecev se je Matjaž vrnil domov. Zaposlil se je v trgovini, saj so mu druge službe bile večinoma nedostopne. Pred prvim dnevom se je psihično zelo pripravil, vedel je, da bodo prvi meseci polni strahu, a se je vseeno odločil, da bo delal s polno paro, v okviru svojih zmožnostmi. Zjutraj se je prebudil, ob pomoči žene se je oblekel in pripravil za službo. Ko je vstopil v trgovino, poln energije in volje do dela, je bil tarča zgroženih, usmiljenih, skrivnih... pogledov. Vedel je, da ga bodo vsi opazovali, da bo med množico enakih izstopal, a se ni predal, veselo je raziskoval police, pomagal kupcem, zlagal blago. Vsi bi mu radi priskočili na pomoč a ni želel teh usmiljenih pogledov, sti-

skov rok... Ljudje niso vedeli, da je Matjaž tako samostojen in da je enak drugim. Bilo je tudi veliko dni, v katerih je bil čisto na tleh, želel je narediti več a ni mogel, želel je biti tak kot prej, želel je spet graditi, tekati, se loviti s svojim sinom... Po trpkih mesecih prilagajanja novi službi, velikim omaram s hrano, stopnicam, ki so mu ostale nedostopne, se je v delo kar lepo ujel. Bilo ga je prav lepo opazovati, kako dela s polno paro, kako se trudi, koliko volje do življenja in energije ima. Kmalu je zgradil nove prijateljske vezi. Prijateljstvo mu je pomenilo zelo veliko, zato so ga imeli vsi radi. Njegov najboljši prijatelj Brane ga je razumel, tako kot ga ne razume nihče. Branil ga je, mu pomagal in je bil eden iz med redkih, ki so ga razumeli. Razumel je njegovo veliko željo, da bi bil enak, zato ga je vzel za sebi enakega.

Matjaž je moški, ki je zaradi poškodbe na delu priklenjen na invalidski voziček, premaguje razne ovire ob pomoči ljubeče žene ter prijateljev, ki mu nudijo vso podporo. Med nami je še veliko ljudi s podobnimi težavami, nekateri potrebujejo za premikanje oziroma svobodo invalidski voziček (tako kot Matjaž), a ob sebi nimajo podpore. Tudi mi jim lahko pomagamo (smo takšni kot Brane), jim damo občutek pripadnosti in enakosti... zato, podajmo jim roko!

Ljutomer, OŠ Ivana Cankarja, Ljutomer
Vita Suhadolnik, 4.b

SREČANJE Z DELOVNO INVALIDKO

Danes je v šolo prišla delovna invalidka. Meni se je zdelo čisto zdrava. Toda ni bila popolnoma zdrava. Povedala nam je, da je bila dvakrat operirana na srcu. Prvič je bila zelo mlada. Povedala nam je tudi, da je predsednica društva invalidov in je mednarodni dan invalidov tretjega decembra. V društvu imajo okoli šesto članov. Včasih gredo na bazen, imajo piknik in imajo različne aktivnosti: kegljajo, balinajo, igrajo košarko... Povedala je tudi, da se veliko družijo. V društvu je veliko gluhih. Menim da se veliko ukvarjajo z njimi. Invalidi imajo svoje pravice.

Te pravice so: druženje, zabavanje...

Mežiške doline, OŠ Juričevega Drejčka, Ravne na Koroškem
**Matic Namestnik, Tea Pfeifer, Boštjan Ogorevc, Gašper
Klemenc, Joži Herlah, Žiga Terbovšek**

mentorica: Olga Verčkovnik

V DEŽELI DRUGAČNIH ŽIVALI (pravljica)

Nekoč nekje tam daleč za devetimi gorami raste prečudovit gozdiček, v katerem so leta in leta srečno živele premnoge živali. Lepo v slogi in sreči so živele vse do dne, ko se je zgodilo veliko hudega in žalostnega.

Tistega nesrečnega dne je največja in najlepša zajklja Zala skotila čudovitega zajčka, ki je bil drugačen od ostalih mladičkov. Imel je zelo majhna ušesa in mama zajklja ga je odpeljala k zdravniku Piku. Ta je hitro ugotovil, da je zajček popolnoma gluhi. Mama zajklja je bila zelo žalostna, saj je vedela, da pomoči ne bo.

Tudi veverička Nogavička je imela smolo, ko je med igro nesrečno padla in z zobki tako močno udarila ob velik kamen, da si je vse zlomila. Hudo jo je bolelo in vedela je, da nikoli več ne bo mogla luščiti dobrih orehov in lešnikov, ki jih je imela tako rada. Ob tem spoznanju se je prijela za glavo in žalostno odstopicala v svoj brlog.

Da bi bila nesreča še večja je ta isti dan bližnji kmet srnici, ki je počivala v travi, med košnjo odrezal dve tački. Na srečo je bil prijazen in ji je veliki in nevarni rani tako dobro oskrbel, da je vsaj preživela. V velikih bolečinah je tiho počivala v travi pod brezo. Ostale srne in srnjački so ji v nesreči prijazno stali ob strani.

V leskovem grmu se je ta isti dan proti večeru izvalil majhen slavček, ki je takoj želel lepo zapeti, pa ni mogel. Trudil se je in trudil, toda iz njegovega kljunčka ni prišel niti najmanjši glasek. Mama Slavka ga je le žalostno gledala.

Po večerji tega nesrečnega dne je ostareli rjavi medved Grižli, ki je že dolgo zelo slabo videl, dokončno čisto oslepel. Dolgo je videl le še sence, od tistega dne pa niti teh več. Umaknil se je pod visoko smreko in se prestrašen zavedal, da si ne bo mogel več sam iskati hrane in bo zato verjetno poginil od lakote. Tega se je zelo bal. Nekatero živali ga niti pogledati več niso upale v oči in so se ga bale.

Vsi prebivalci gozda so bili začudeni, kaj se vendar dogaja. Še nikoli se pri njih ni zgodilo toliko nesreč, kot v tem dnevu.

Novica o nesrečah se je kot blisk razširila po celi deželi in od povsod so začele prihajati starešine vseh vrst, da bi se sestale na jasi na posvetu. Tiho so se posedle v krog in začele tuhtati, kaj bi.

Stara zvita kača Frača je skovala načrte, kako bi invalidne živalce enostavno pregnala iz njihovega popolnega gozda in bi se tako na enostaven način rešili vseh križev in težav.

Živali so bile zgrožene nad njenim predlogom.

Medvedka Metka je nato javno priznala, kako neugodno se

počuti ob pogledu na vse te nesrečnike. Zajklja pa je ves čas le tiho jokala od žalosti. Lisica zvitorepka se je nasmihala in se celo odkrito norčevala.

Ostali so molčali. Tuhtali so in tuhtali, a niso našli pametne in prijazne rešitve. Sova, ki je ves čas tiho sedela na veji košate bukve, je zmajevala z glavo.

Enostavno ni mogla biti več tiho, zato se je oglasila: »Huu, huu, kaj pa je tako čudnega in žalostnega, če so te živali invalidne. Saj to ni nič takega, le drugačne so. Saj se vendar tudi drevesa, rože, zvezde in vse drugo med seboj razlikuje, pa imajo ravno tako svoj prostor med nami. Le zakaj bi moralo biti za naše prebivalce gozda kaj drugače. Rešitev je vendar na dlani, le pamet je treba uporabiti!« je še dodala sova.

Okoli nje so se hitro zgrnile vse starešine in ostali prebivalci gozda ter napeto in radovedno čakali, kakšno rešitev jim bo pametna sova ponudila.

Razložila jim je, da invalidi pač ne potrebujejo ne usmiljenja in ne sovrašstva. Potrebujejo le prave priložnosti, da lahko sami poskrbijo zase. Prav vsak med njimi je sposoben dobro opravljati kakšno nalogo in se z njo dostojno preživljati.

Vsi, ki so v tišini čakali njenih predlogov so spoznali, da ima prav.

Medvedu je predlagala, da prevzame vodilno mesto glavnega čuvaja v gozdu.

»Drži, da je slep in zaradi starosti v slabši kondiciji, toda še vedno ima najbolje razvit voh in sluh, zato bi lahko bil dober čuvaj«, je dodala.

Gluhi, a zelo spretni zajček bi na primer lahko postal raznašalec hitre pošte po gozdu in si tako zaslužil kaj za pod zob.

Veverički Nogavički je predlagala, da bi orehe in lešnike nosila v shrambo, luščile pa bi jih ji njene sorodnice.

Mali slavček pa je tako užival v nabiranju črvičkov in mrčesa, da bi jih bilo zagotovo dovolj za večino ptic in tudi za ribolov, prepevale pa bi medtem lahko druge ptičke namesto njega.

Srnica, ki ni mogla hoditi je bila kar nekam žalostna, ker je mislila, da se zanjo rešitev ne bo našla. Pa se je! V varstvo bi ji srne zaupale vse mladičke gozda, saj je bila zelo skrbna in pozorna na vsako nevarnost. Bila je tudi zelo dobra in prijazna, zato bi jih znala za po vrhu še lepo vzgojiti.

Prebivalci gozdička so bili tako zelo veseli sovinih predlogov in rešitev, da so bučno zaploskali in jo soglasno odlikovali z veliko medaljo narejeno iz ljubja, borovih storžkov in zimzelenih vejic. Veselje je trajalo pozno v noč.

Od takrat se živali nobene težave niso več prestrašile. Vedele so, da se z voljo in modrostjo lahko reši prav vse.

V sreči in slogi so živele skupaj z invalidi še mnogo, mnogo let. Vse invalidne živali so dokazale, da so lahko enakopravne članice živalske družbe in to dokazujejo še danes.

Dravinjske doline, OŠ Loče, Dominika Einfalt, 5.r

Črešnjevec, OŠ dr. Jožeta Pučnika, Nika Mikulič Vernik, 6.a, mentorica: Jasna Vidovič

Slovenska Bistrica, OŠ Minke Namestnik - Sonje, Nejc Medved 4.r., Mentorica: Brigita Marčič

Ljubljana Moste - Polje, OŠ Vide Pregarc, Matic Novak, 2.b

Mežiške doline, OŠ Franja Goloba, Prevalje, mentorica: Marija Eremut
Anja Krivograd, 9.b

DELOVNI INVALIDI – VIDNI USTVARJALCI ENAKIH MOŽNOSTI

V današnjem krutem svetu, kjer se dogaja veliko nesreč, živijo invalidi, ki so največkrat tudi sami žrtve teh nezgod. Ali imajo tudi oni enake možnosti zaposlitve kot mi, enake pravice, ali se lahko tako kot mi vključujejo v družbo? To so vprašaja, ki se podijo po glavah invalidov in prav je, da tudi mi malo razmislimo o tem. Moj dedek mi je povedal zgodbo, ki opisuje življenje invalida, ki je bil povzročitelj in žrtev prometne nesreče.

Star je bil okoli dvajset let in čisto normalen človek. Oboževal je avtomobile in imel rad hitrost. Zmeraj, kadar je bila cesta prazna in ni bilo videti, kje kakšnega policista, je peljal veliko prehitro. Vsi so ga opozarjali na varnost v prometu in celo moj dedek ga je svaril pred nevarnostjo, v katero se spušča dan za dnem, ko lahkomišelno drvi po cesti. Naj je včasih zaslužil še tako visoko kazen, se ni spametoval. Tako se je nekega dne pripetila nesreča. Kot vedno, kadar je bil sam na cesti, je tudi tega dne vozil prehitro vse do ovinka, izza katerega je iz nasprotne smeri prav tako prehitro pridrvel motorist. Zaletela sta se. Motorist je na kraju nesreče umrl, moški v avtomobilu pa je hudo ranjen nesrečo preživel. Policisti in reševalci, ki so prispeli na kraj nesreče, so pomagali preživelemu iz avta in ga odpeljali v bolnišnico. Po težki operaciji ga je doletela najhujša kazen, ki bi si jo lahko kdajkoli zamišljal. Zdravniki so mu namreč sporočili, da si je v prometni nesreči poškodoval hrbtni mozeg in bo zaradi te poškodbe ostal invalid do konca življenja. Novica ga je neizmerno prizadela. Duševno je trpel zaradi dejstva, da nikoli več ne bo hodil, kot tudi zaradi dejstva, da je motorist, ki je bil soudeležen v nesreči, izgubil življenje. Tlačile so ga nočne more, v katerih je podoživljal nesrečo. Izgubil je voljo do življenja. Nič več ga ni moglo potolažiti, niti bolj prizadeti. Vanj se je naselila apatičnost, brezvoljnost, depresivnost.

Poleg vsega, ga je čakala še denarna kazen, ki mu jo je dodelil sodnik za prekrške in sojenje. Družina umrlega motorista je zahtevala sojenje pred poroto. Spoznali so ga za krivega zaradi nespoštovanja predpisov, objestne vožnje in ogrožanja življenja. Ker je bila tudi motoristova vožnja prehitra in prav tako ni spoštoval predpisov, je bila izrečena kazen nekoliko nižja. Kot invalida ga sicer niso poslali v zapor, ampak v rehabilitacijski center, kjer je okreval fizično, predvsem pa psihično. Deležen je bil psihoterapevtske pomoči. Ob pomoči zdravnikov in terapevtske skupine, mu je po nekaj letih zopet uspelo

najti smisel življenja. Zavedal se je, da umrlega motorista ne more ne on, ne kdo drug obuditi od mrtvih, lahko pa pomaga drugim, ki jih je življenje pahnilo v takšne in podobne situacije. Ker je imel končano le srednjo šolo za avtomehanika, se je z voljo in trudom vpisal na študij psihologije in ga končal. Tako še danes uspešno pomaga invalidom. Ne samo, da jim pomaga pri psihičnih težavah, pomaga jim tudi učiti se samostojnega življenja in poiskati primerno službo.

Iz te zgodbe se lahko veliko naučimo. Predvsem pa od fanta, ki mu je kljub nemogoči duševni stiski uspelo najti smisel v življenju in izbrati pravi poklic, da koristi tako sebi kot drugim.

Celje, OŠ Vojnik
Urška Zalezina, 4.a

Zapri oči in začutil boš tišino teme. Pomisli kako hudo je slepemu, ko ne vidi teh prelepih pisanih barv narave, zato jih spoštujmo in imejmo radi. Pomagajmo jim, da jim bo lažje živeti v svetu teme.

Kuža je moj zvesti prijatelj in vodnik. Zelo me ima rad.

DELOVNI INVALIDI – VIDNI USTVARJALCI ENAKIH MOŽNOSTI

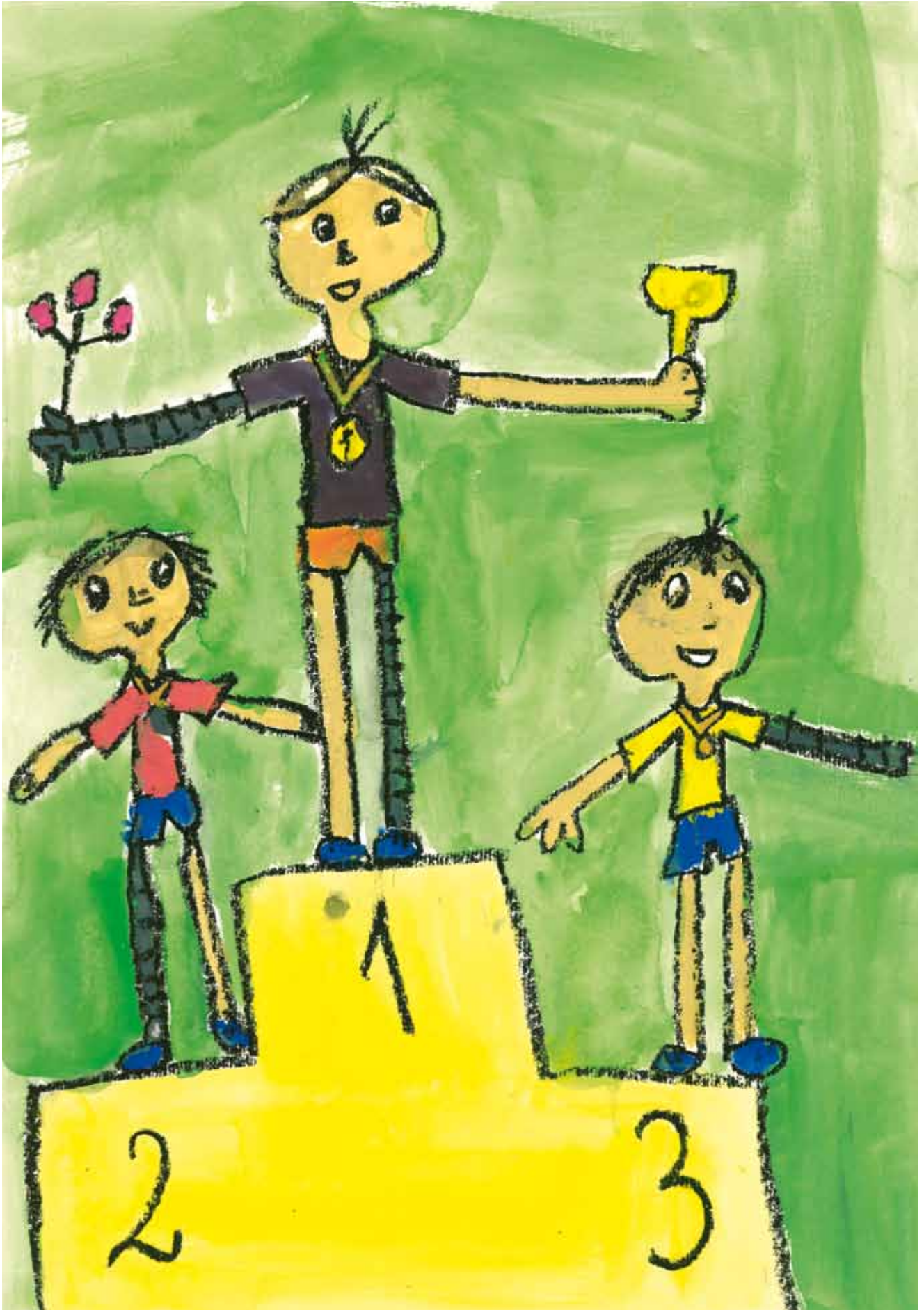
Nekoč je živel srečna družina, ki se je veselila jutranjega sonca, pogleda na zasneženo Uršljo goro in dobro opravljeno delo. Ja, skoraj tako kot v pravljici se lahko začne ta moja pripoved.

Si človek, si vse, a usoda se lahko tako hitro poigra z vsakim izmed nas. Zgodi se tako nenadoma in nepričakovano. Zruši se vse, če človek postane invalid. Takrat, ko o tem le razmišljamo, ne dojamemo tega resničnega pomena. Drugače je, če se to dotakne tudi koga izmed naših najbližjih. Huda delovna nesreča je prizadela tudi mojo babico. Zgodilo se je tako nenadoma. Zadonela je tovarniška sirena in zaslišal se je zvok rešilca. Odpeljali so mlado žensko, najboljšo mamo. Glas o nesreči se je širil od hiše, do hiše. V družini ni bilo več smeha, sonca in lepih pogledov na veličastno naravo, nihče je niti ni opazil več. V srca se je naselila žalost. Slišati je bilo le še ihtenje vseh družinskih članov. Rdeče in otekle oči so nemo spraševale: Zakaj? Zakaj prav naša mami? Ostalo je le še upanje, tiha želja, naj ostane z nami. Postala je invalid. Srečevati se je začela z mnogimi ovirami. Kako naprej? Kaj sedaj?

Marsikdo bi na njenem mestu postal popolnoma odvisen od drugih, bi popolnoma obupal. Tudi babica je dostikrat jokala, razmišljala, zakaj se je usoda tako poigrala z njenim življenjem. Koliko stvari ji je padlo iz roke, kolikokrat je v nemočnih trenutkih utrujena posedela in čakala. Na kaj? Na pomoč najbližjih. Kmalu so jo napotili na rehabilitacijo invalidov v Ljubljano. Tam pa so jo ljudje v belem priganjali, vztrajali in jo usposabljali k samostojnosti. Tako kot mati uči otroka, so tudi zdravniki učili njo, kako naj poskrbi zase. Doživljala je majhne vzpone, majhne uspehe, invalidnost pa je ostala. Ostane tudi usmiljenje. Ostanejo predsodki. Ljudje na začetku morda priskočijo na pomoč, kmalu pa tudi ta postane vedno redkejša. Svojo usodo deliš samo s svojimi najbližjimi. Svojo bolečino pozna samo invalid. V srcu vsakega invalida nastane temačna stran, ki človeka spremlja vse življenje. Ja usoda se tako rada, poigra.

Funkcionarji, poskrbite za naše invalide. Omogočite jim človeka vredno življenje. Naj jih od vseh tegob ne spremlja še boj za preživetje, saj je invalid več kot človek. Tudi on bi rad bil ustvarjal.

Celje, II. OŠ Celje, Laura Strašek, 4.b

Velenje, OŠ Šoštanj, Patricija Kovač, 1.b, profesorica: Miša Ovčjak, vzgojiteljica: Martina Žohar

Zgornje Posotelje, VIZ II. OŠ Rogaška Slatina, podružnica OŠ Kostrivnica, Nina Kleine, 5.k

Slovenska Bistrica, OŠ Partizanska bolnišnica Jesen Tinje
Laura Smogavec, 5.r

MOJA SESTRA

Imama starejšo sestro Anjo. Rodila se je dva meseca pre-zgodaj, zato je invalid. Stara je enaindvajset let. Ko je bila še majhna, ni mogla hoditi, sama sedeti in tudi govoriti je začela pozneje kot njeni prijatelji vrstniki. Z leti je tako na-predovala, da lahko normalno govori, sedi in hodi s hodu-ljo. Končala je srednjo šolo, letos pa se je vpisala na študij teologije. V prostem času zelo rada poje, saj že četrto leto obiskuje šolo petja v Mariboru. Piše tudi intervjuje za raz-lične ansamble, letos pa je izdala svojo pravo lasno knjigo. Anja ima zelo veliko načrtov. Naslednje leto želi pripraviti tudi svoj koncert in izdati še kakšno knjigo.

Dela stvari, ki jo veselijo in živi povsem normalno življenje kot njeni prijatelji, ki so brez težav. Nekoč želi imeti tudi družino. Svojo sestro imam zelo rada in je ne bi menjala za nič na svetu.

Ponosna sem nanjo.

Zgornje Posotelje, VIZ II. OŠ Rogaška Slatina, podružnica OŠ
Kostrivnica
Jaka Blazina, 5.k

ZGODBA O KLAVDIJI

Moji starši poznajo dekle, ki ji je ime Klavdija. Ko je bila deklica stara tri leta, je doživela nesrečo. Ljudje so pripo-vedovali, da je padla iz lesenega voza, vendar tega nihče ni nikoli zares potrdil. Nekega jutra je punčka želela vstati, a ni mogla. Takrat se je začelo pravo trpljenje. Starši so jo vozili od zdravnika do zdravnika, od bolnice do raznih do-mov. V osnovno šolo je hodila v Ljubljano, ker je tudi sta-novala v enem izmed prilagojenih domov za invalide. Tam se je naučila biti samostojna. Dekle je zelo pogrešalo svoj domači kraj in svoje starše. Čeprav ji je bilo zelo težko, je uspešno opravila vozniški izpit. Dokončala študij in je po izobrazbi diplomirani filozof. Sedaj je stara trideset let, sa-ma se vozi z avtom in uspešno opravlja svoj poklic.

Slovenj Gradec, OŠ Podgorje pri Slovenj Gradcu
Andraž Gradišnik, 6.r.

DELOVNI INVALIDI – VIDNI USTVARJALCI ENAKIH MOŽNOSTI

Nikoli nisem pomislil, kako se - ljudje, ki imajo kakršnekoli omejitve glede gibanja, vključijo v življenje med ostalimi, ki lahko sami vse postorijo.

Zadnjič pa sem mammo vprašal kdo se oglasi na telefon, ko jo pokličem v službo. Povedala mi je, da je to njen sode-lavec, ki se mu zaradi poškodbe roka ni pravilno razvila in lahko uporablja samo eno roko. V podjetju so mu našli pri-merno zaposlitev. Njegova naloga je, da kadar kdo pokli-če v podjetje, dvigne telefon in preusmeri klic k pravemu človeku. Tako je koristen za podjetje, obenem pa je vklju-čen v družbo, saj se zelo dobro razume z vsemi sodelavci. Mama pravi, da je kljub svoji omejitvi zelo optimističen in pozitivno gleda na življenje in kadar je v službi kaj narobe, vzpodbuja druge, da naloge hitreje opravijo.

Ponavadi je res tako. Zdravi ljudje kar naprej tarnamo, ka-ko to ni dobro, kako nas to skrbi, kakšna krivica se nam godi. Invalidi pa sprejmejo svojo usodo in se trudijo, da po-stanejo uspešni. Veliko invalidov uspešno opravi izobra-ževanje za poklic, ki so si ga izbrali. Res je, da ne morejo opravljati vsakršnega dela, vendar delo, ki je za njih pri-merno, opravljajo vestno in z zagnanostjo, ki jo delodajalci velikokrat pogrešajo pri svojih zaposlenih.

Mislím, da bi morala podjetja delovna mesta prilagoditi in-validom, da se jih bo lahko več zaposlilo. Tako bodo zado-voljni invalidi, ker bodo lahko sami skrbeli zase in zaslužili, podjetja pa bodo imela opravljeno delo.

Slovenj Gradec, Prva OŠ Slovenj Gradec, mentorica: Helena Dreu
Rebeka Logar, 8.b

DRUGAČNOST – INVALIDNOST – PRIZADETOST...

Ob besedi prizadetost, me močno stisne pri srcu, saj živim v družini, ki je tesno povezana z drugačnostjo. Moj brat Rene je dobil poškodbo možganov pri porodu. Je težko prizadet otrok s cerebralno paralizo in epilepsijo - torej ne hodi, ne govori in je povsem odvisen od naše pomoči.

Že v svojem zgodnjem otroštvu sem se seznanila z raznovrstnimi ustanovami, kjer pomagajo in usmerjajo otroke, mladostnike in starejše ljudi, ki so potrebni strokovne pomoči. Vse svoje počitnice preživim z Renejem v Stari Gori pri Novi Gorici, kjer je rehabilitacijski center. Vedno se zelo veselim srečanja s terapiji, kjer se učim kako pomagati drugačnemu otroku ali starejšemu človeku. Ko se postaviš v njegovo kožo, ga spodbujaš in na koncu ugotoviš kako veliko srce in dušo imajo oni, kajti vlivajo ti pogum in z njihovo pristnostjo ugotoviš kako srečen si, da jih poznaš.

Velika večina ljudi še vedno misli, da so to ljudje, ki nič ne znajo, zmorejo in so breme državi. Vendar to ne drži. Štiri leta smo obiskovali seminar, kjer smo spoznavali razne delovne centre. Kaj vse ti ljudje ustvarjajo, rišejo, slikajo in to s svojo drugačnostjo! Tudi veliko znanih umetnikov sem spoznala - med njimi je slikar Aco Lebarič, ki je med našimi slikarji edini akademsko izobražen. Kot dober organizator z dobrotelostjo ozavešča družbo v odnosu do invalidov. Za svoja dela je prejel številna priznanja in nagrade. Med zelo znane slikarje sodi tudi Vojko Gašperut - Gašper, ki si je leta 1967 pri skoku v vodo poškodoval hrbtenjačo in tako postal tetraplegik. Danes je priznan in uspešen slikar in edini polnopravni član mednarodnega združenja umetnikov invalidov, ki svoja dela ustvarjajo z usti ali nogami. Prav tako je bil zelo priznan slikar Stojan Zafred, ki je žal že pokojni. Po nesrečnem skoku v morje je postal invalid tetraplegik. Tudi on je slikal z usti in bil naš najbolj znan slikar v tujini. Njegova dela so visela v Londonu, Stockholmu in Zurichu. Torej nič ni nemogoče.

Marsikomu so lahko za zgled in vesela sem, da so mi bila odprta »vrata«, da sem jih spoznala. Posebej veliko pa sem se naučila ob bratu Reneju, saj je bila prognoza za njega zelo slaba. Ob skrbni negi in prizadevanju mame, ki z njim dela vsak dan fizioterapijo po Vojti, ga vozi na delovno terapijo, k logopedu in na rehabilitacijo v Staro Goro, se je Rene začel postavljati v štirinožni položaj, zganja prave male vragolije. Ima zelo močno voljo, da doseže svoje želene cilje. Ko pogledam njegov nasmejan obraz, vem, da čeprav ne govori in ne hodi, je srečen v krogu svoje družine. Je naš mali sonček, ki me je naučil kako naj gledam na življenje in se ga veselim.

Jesenice, Srednja šola Jesenice
Barbara Šušteršič, 2BZ

NEKDO

*Težko je bit nekdo,
ko nikomur ni lahko.*

*Rad bi bil s teboj,
a ti nočeš v takšen boj.*

*Življenje se je spremenilo,
preteklosti ni pozabilo.*

*Veselim se danega življenja,
dragocena vsaka j e minuta podarjena.*

*Nesrečo srečno sem prestal,
a žal drugačen nehote postal.*

Kočevje, Gimnazija Kočevje
Blažka Lovšin, 1.b

DRUGAČEN

*Glej ga! Gre po cesti,
namesto nog dve prazni mesti.*

Vsi kažejo s prstom nanj.

On je drugačen,

Nekako čuden, od bolečine spačen.

*Vendar zadovoljen, da še živi,
da je še med ljudmi.*

Ilirka Bistrica, OŠ Rudija Mahničič - Brkinca, Pregarje
Anja Zadnik, 9.r.

UGANKA

Ko ugasnejo luči in povsod je tema,
se stisne k tebi in čutiš,
kako rad te ima.

Če se zaletiš, te z glasom opomni,
buško obliže,
in pelje naprej
v kraje zanimive.

(pes vodnik)

Zgornje Posotelje, VIZ I. OŠ Rogaška Slatina, Tilen Lipnik, 9.b

Zgornje Posotelje, VIZ II. OŠ Rogaška Slatina, Dominik Križan, 4.b, mentorica: Kornelija Plavček

Domžale, OŠ Trzin, Dolores Srša Lipušek, 8.a, mentorica: Vesna Raker

Ilirska Bistrica, OŠ Rudija Mahničiča - Brkinca, Pregarje: Domen Butinar, Alen Frank, Gašper Kastelic in Maja Lever, 1.r

ŽIVLJENJE V TEMI

Bil je pust, mrzel in deževen aprilski dan. V samoti sem se pred šolo predajala žalosti. Sprla sem se s svojo najboljšo prijateljico. »Frendici« sva bili pet let, pa si nikoli nisva skočili v lase. A še pri matematiki sem dobila 1. Starši me bodo ubili. Spet mi bodo težili naj se učim, en teden hišnega pripora mi ne uide, manjša bo žepnina, nič televizije ali računalnika... Ali je lahko še huje? Zagotovo ne ...

Končno se je pred šolo zapeljal moj očka. Hitro sem sedla v avto in že sva bila na poti domov. Zbirala sem pogum, da bi mu povedala slabo novico. Ni bil ravno dobre volje, a vedela sem, da mu bom morala enkrat povedat za »cvek«. In kar naenkrat, ne da bi se zavedala, sem rekla: »Dobila sem enko pri matematiki.« Oče se je vznemiril. Pred nama se je kar naenkrat pojavil drug avtomobil, oče je izgubil nadzor nad avtom in potem nič. Popolna tema. Glava me je začela tako zelo boleti, da sem mislila, da mi jo bo razneslo. V ozadju sem slišala zvok siren. Čutila sem, da so me položili na nosila, me dvignili in odnesli v rešilni avto. Drveli smo in nekje v ozadju sem slišala zvok sirene. V glavi mi je razbijalo. Hotela sem vedeti, kaj se dogaja, a povsod je bila sama tema, nikjer svetlobe. Zdelo se mi je, da padam v globoko brezno, iz katerega ni mogoče priti. Nato sem zaspala. Zbudila sem se šele v bolnišnici. In bila je tema. Mislila sem, da je noč, ko pa sem se hotela dotakniti oči, sem opazila, da imam okoli glave ovoj. Slišala sem korake, ki so se vedno bolj približevali.

Nekdo je vstopil v mojo sobo. Ugotovila sem, da je bil zdravnik. Imel je otožen glas, v katerem sem zaznala sočutje. Povedal mi je: »Z očetom si imela hudo prometno nesrečo. Žal ti moram povedati, da si verjetno oslepela za celo življenje.«

Hotela sem jokati, a nisem mogla. Klicala sem starše, spraševala, kje so, pa mi nihče ni odgovoril. Zopet se je oglasil otožen zdravnikov glas: »Tvoj oče je umrl v prometni nesreči.«

Prosila sem ga, naj odide. Poslušala sem počasne korake, ko so se vedno bolj oddaljevali. Bila sem tako žalostna. »Cvek« pri matematiki ni nič proti temu, da sem izgubila očeta in sem slepa. Tega nisem hotela verjeti. To je bila najhujša mora mojega življenja.

Iz otožnih misli me je prebudilo trkanje po vratih. Nič nisem rekla. Zato je nekdo vstopil.

Znan glas je rekel: »Mojca, ali spiš?«

V odgovor sem vprašala: »Kdo je?«

»Jaz sem, Mateja, tvoja sošolka. Se me spomniš? Vem, da si se zelo sprla s Klaro. Slišala sem, kaj se ti je zgodilo. Ko sem to povedala Klari, je samo zamahnila z roko in rekla, da ji je vseeno. Potem je odšla z nekimi avšami.« Zamojčala sem zdravo in se obrnila v drugo smer.

»Ni mi do obiskov in pogovorov,« sem še dodala. Slišala sem, ko je odšla.

Dnevi so minevali zelo počasi. Na obisk so hodili samo sorodniki, največ mama, moje prijateljice in prijatelji sploh niso prišli, samo Mateja se je občasno prikazala in povedala novice o šoli. Končno je prišel dan, ko sem lahko odšla domov. Pome je prišla mama.

Čeprav nisem ničesar videla, sem na sebi čutila številne poglede. Oprijela sem se mamine roke. Hitro sva prišli do avta. S strahom sem se usedla vanj, saj sem se bala ponovne prometne nesreče. K sreči sva varno prispeli domov. Takoj ko sva prišli v hišo, me je mama začela spraševati, se sem lačna, žejna, če bi kaj imela... Odgovorila sem ji, da ne, in se počasi, z negotovostjo povzpela po stopnicah v mojo sobo. Vedela sem, da bo od sedaj naprej življenje popolnoma drugačno. Nisem vedela, kako bom sploh hodila v šolo. Kako me bodo sošolci, prijatelji in vsi ostali sprejeli medse. Niti sanjalo se mi ni, kako bom sploh živila. Nisem se mogla sprijazniti s tem, da sem oslepela. Nisem vedela, kaj naj počnem. Ko še nisem bila slepa in mi je bilo dolgčas, sem brala, gledala televizijo ali igrala računalnik. Slepota pa mi je vse te stvari onemogočila početi.

Slišala sem, ko je mama potrkala na vrata. Nato je vstopila. Povedala mi je, da bo k meni na dom prihajala ga. Novak, ki me bo učila pisave za slepe. Nato mi je še povedala, da bo prvič prišla naslednji dan. Rekla sem, da je v redu in naj me pusti samo, sporoči mi naj, ko bo večerja.

Naslednje dni mi je bilo dolgčas, a hiše nisem zapuščala. Pisava za slepe mi je kar dobro šla. Po štirinajstih dneh sem z mamo odšla v mesto. Hrup me je motil in čudno se je bilo sprehajati po ulicah, medtem ko nisem ničesar videla. Cel dopoldan sva bili v mestu. Popoldan pa me je obiskala učiteljica s šole. z njo sem se pogovarjala in odločili sva se, da ne bom več obiskovala moje nekdanje šole, ampak bom obiskovala posebno šolo za slepe.

Dnevi so minevali in končno sem bila pripravljena obiskati mojo novo šolo. Bilo mi je težko, a ko sem vstopila vanjo, sem zaznala popolnoma drugačno vzdušje. Tam sem spoznala sebi enake in takoj sem jih vzljubila.

Misel, da nekdo ve, kako se počutim, in to tudi sam občuti, je bila pomirjujoča, vesela in vznemirljiva.

Klara, moja nekdanja prijateljica, se mi ni oglasila, odkar sva se sprli. Nanjo se nisem več ozirala in odločila sem se, da bom zaživela na novo. Tokrat sem slepoto poskusila pogledati z druge, svetle strani. Ugotovila sem, da če ne bi bila slepa, ne bi nikoli spoznala prijateljic iz posebne šole in tudi z Matejo se ne bi tako zblížala. Sedaj sem tudi razumela bolečino slepih. Najprej sem se počutila tako grozno, da sem hotela umreti, a sedaj ne razmišljam več o tem. Vesela sem, da lahko živim.

Nekega dne, ko sem šla že sama v mesto, sem spoznala prijaznega fanta. Postala sva zelo dobra prijatelja. Tudi mami je bil všeč. Kasneje se je najino prijateljstvo spremenilo v ljubezen. Postala sva par in od takrat sem srečna. Dobila sem najboljše prijateljice in ljubečega fanta.

Nekateri so me še vedno prezirali in se me sramovali, a na njih se nisem več ozirala, ampak sem živela naprej svoje svetlo življenje v temi.

Slovenska Bistrica, Srednja šola Slovenska Bistrica
Sanja Tajnikar, 3.c

NISEM DRUGAČEN

*Nič drugačen nisem kot ti,
nič drugače ne gledam na svet kot vi!
Življenje dojemam z veliko žlivo,
čprav je večkrat prepleteno s krivico.
Čutim, mislim in imam srce,
zakaj me imate za drugačnega, sam Bog ve.
Drugačen sem le, ker nimam nog
in ne morem z vami tekati naokrog.
Kljub mojim tegobam in skrbem sem srečen,
to lahko vam iz srca povem.
Za življenje potrebni so le upanje, sreča in pogum,
do zelenega cilja pomaga ti le zdravi razum.
Ni vse le denar, veličastje in zlato,
ko enkrat več zdravja ni, takrat postane hudo.*

*Nisem drugačen, ker sem invalid!!!
Nikar me zaradi tega ne imejte za čudaka.
Sem svobodno bitje, ki čuti in se bori iz dneva v dan,
da življenje zavilo bo v pravljčni pristan.*

Slovenj Gradec, Srednja Zdravstvena šola, Slovenj Gradec
Špela Pšeničnik, 1.b

TIHI SOSED

Zelo slabo ga poznam, čeprav živi blizu nas. Je visok, močnejše postave, star med petdeset in šestdeset let. Je invalid brez desne roke.

O njem nisem nikoli razmišljala, saj se nikoli nisva pogovarjala. Je namreč tih, miren in vedno dela okrog hiške. Morda mi je bilo neprijetno ob pogledu na plastično roko. Danes k nam gospod prinese koledarje. »Bi kupili? Za invalid prodajam,« je dejal.

»Seveda,« je odgovorila mama in kupila.

Toliko opravkov imamo, mi mladi, toliko sanj, dela, želja, učenja, divjanja – le kdo bi mislil o ljudeh, ki so drugačni, zaznamovani ali pač ne hitijo z nami vred?

No, njegova soseda mi je povedala, da ga spoštuje in ceni, čeprav gre k njemu na klepet redko.

On ne išče preveč družbe. Le če mu pomaham z balkona, veselo odzdravi.

Menda je odraščal v bolj hladni družini, napravil poklicno šolo, se zaposlil. Se zaljubil, bil razočaran in storil veliko neumnost. Zlezel je na drog električne napeljave, prijel za žice in ...

cela vas je bila brez toka tri dni, on pa za večno ostal brez desnice.

Izginil je iz vasi za dobrih dvajset let. Nihče ga ni pogrešal... in vrnil se je ko je bil v pokoju. Medtem mu je umrla mama, razšel se je z žensko, ki jo je že skoraj imel rad.

Odločil se je biti bolj sam.

Soseda ve povedati, da je njegova hiša urejena in snažna, okolica urejena, sliši se le njegova sekira, ko cepi drva ali popravlja plot ali kosi – pač vse tisto počne, kar počnemo mi z dvema rokama.

Ali kdaj govori o tem, česar ne more? Ne, on zmore vse!

Se komu smili? Le zakaj? Ali pa kdaj? Morda za Silvestrovo? Za božič?

Kakršna koli najstnica sem, sem se trdno odločila: letos bom spletla adventni venec, nesla mu ga bom in povabila ga bom k nam.

Pa ne, ker se mi smili, le zato, da mu pokažem, da ga cenim in da ne bo sam.

In začutil bo, upam, da tudi mladi vemo, da so invalidi čudoviti ljudje, včasih boljši od drugih in jih imamo radi.

Slovenska Bistrica, OŠ Partizanska bolnišnica Jesen Tinje, Maša Špes, 8.r

Zgornje Posotelje, VIZ III. OŠ Rogaška Slatina, Jerneja Vračun, 9.r, mentorica: Ana Gregurić

ŽELJA

*Le eno željo imam,
da slepa ne bi bila en samcat dan.
LE ENO ŽELJO IMAM. ...*

*Da izvedela bi kakšen je moj obraz,
oh, ko bi le lahko spregledala na ukaz!
LE ENO ŽELJO IMAM...*

*Da bi videla luno in zvezde obsijane z mesečino,
da enkrat samkrat uzrla bi svoje prijatelje in družino.
LE ENO ŽELJO IMAM...*

*Da videla bi en sam njegov žareč nasmeš
in tiste nagajive iskricice v očeh.
LE ENO ŽELJO IMAM. ...*

*Da ugotovila bi, kakšna je barva neba in morja,
ki se razlivata čez širna obzorja.
LE ENO ŽELJO IMAM...*

*Da bi se s pogledom lahko po mavrici sprehodila
in si ta prizor za vedno zapomnila.
LE ENO ŽELJO IMAM. ...*

*Da bi se nagledala vseh lepot narave
in osupljive večerne zarje.
LE ENO ŽELJO IMAM...*

*Da izvedela bi kakšen je svet,
kadar je v pisane barve odet.
LE ENO ŽELJO IMAM...*

*Da zvezdni utrinek bi videla
in mu svojo željo zaupala.
Ker moja želja je le to,
da videla bi karkoli lahko!
LE ENO ŽELJO IMAM...*

ZAKAJ SMO ŽRTVE TRPLJENJA?

*Zato, ker to nismo več mi.
Zato, ker man srce krvavi.*

*Zato, ker stojimo na odraslih tleh.
Zato, ker naše življenje ni greh.*

*Zato, ker je naša drugačnost odkrita.
Zato, ker je naša pot bojevita.*

*Zato, ker je družba marsikdaj krivična, pikra.
Zato, ker so marsikatera vrata zaprta, prikrita.*

*Zato želimo živeti življenje.
Zato želimo uresničiti naše želje.*

NOVO ŽIVLJENJE

*Spet sobota, na fešto gremo,
zakon bo, to itak vemo.
Vikendi, edino za kar se spleča živet,
ne pa v butastih klopeh sedet.
Malo alkohola, pa bo še bolj,
vsak k ga ne bo, nam je loh fouš.*

*Končno večer, vse se je začelo,
moje srce se je že ogrelo.
Super kot po navadi,
saj mi je že skor v navadi.
Zjutraj trezen z motorjem domov,
le na mašini mi je nagajal pokrov.*

*Cesta znana, nič posebnega se ni zgodilo,
vse, kar se še spomnim, je rdeče vozilo,
Naslednji spomin je, ko v bolnici ležim
in si želim biti brez bolečin.
Tri dni brez zavesti, še mesec ležal,
da sem lahko le s težavo vstal.*

*Hrom, obtolčen, skoraj nerazpoznaven,
razmislek mi je postal v življenju glaven.
Ne boste verjeli, kaj sem en mesec počel,
Grozna je stvar, ki sem jo dojel.
Živel sem že devetnajst let
in ni ničesar, kar bi imel od mene svet.*

*Po nesreči je bilo, kot bi se na novo rodil,
najprej pa sem se vsemu novemu prilagodil.
Drugo, kar sem si zaželel,
da bi bil vsak poleg mene vesel.
Zato sem si nasmeh na obraz narisal
in vsakemu prijatelju lep sms napisal.*

*Naredil sem šolo, ustvaril družino,
v službi uspešen, prav srečno živimo.
Čeprav sem drugačen, govorim vsem ljudem,
da danes resnično srečen sem.
Če bi moral sedaj zapustiti ta svet,
sem živel, nisem bil le ena smet!*

BITI INVALID

*Biti invalid...
...je nekaj,
Nekaj, kar lahko doleti vsakega izmed nas...
...torej moramo invalide spoštovati.
Nekaj, česar se ne smemo sramovati...
...saj nismo edini.
Nekaj, česar skoraj ne moremo spremeniti...
...ker je skoraj nespremenljivo.
Nekaj, s čimer se moramo sprijazniti...
...ker nas spremlja vsak dan.
Nekaj, s čimer moramo vztrajati...
...da lahko v miru živimo.
Nekaj, s čimer moramo živeti dalje...
...ker smo postali eden od njih.
Nekaj, kar nas lahko zaznamuje vse življenje...
...in smo lahko ponosni na to.
Nekaj, kar nas lahko spremeni...
...v boljšega človeka.
Biti invalid je nekaj povsem normalnega;
saj smo enaki, enakopravni in nič manj vredni od drugih.
Biti invalid je biti dober, samozavesten in močan človek!*

Celje, OŠ Vojnik
Patricija Petek, 4.a

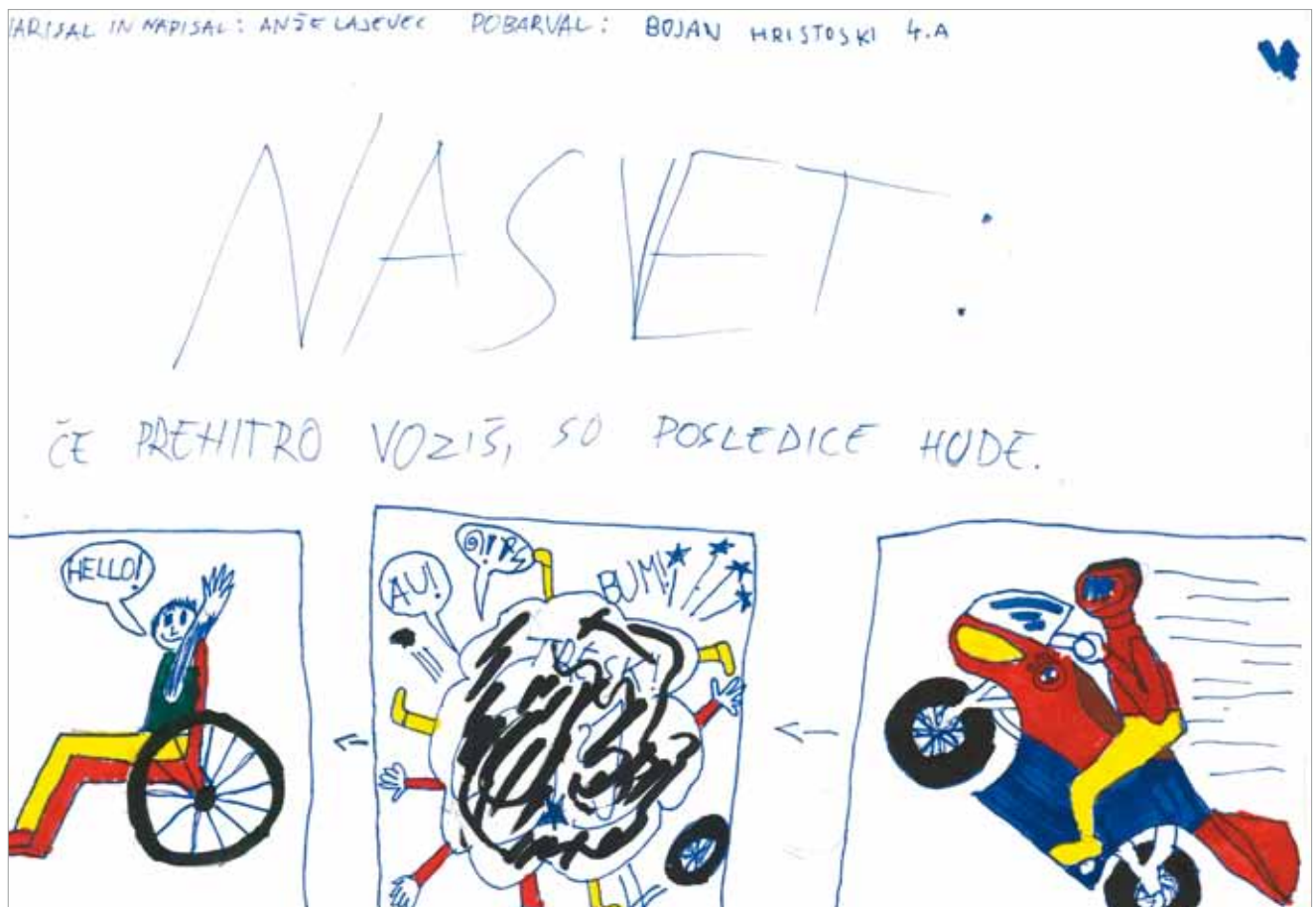
UPANJE

*Ne sije več sonce,
padel je mrak.
Se v delčku sekunde
ustavil je čas.

Izbranec usode nesrečne
sem zdaj
pojasni razloga nihče mi –
zakaj?*

Zagorje ob Savi, OŠ Toneta Okrogarja, Manca Trampuš, 7.r.

Ljubljana Moste - Polje, OŠ Jožeta Moškriča, Anže Lajevc in Bojan Hristovski, 4.a

Pivka, OŠ Pivka, Teja Sedmak 8.a

LJUBI SRCE, NE TELESA

*Dan za dnem hitimo po poteh življenja.
Srečni ali žalostni, vedno polni hrepenenja.
Ne zavedamo se nevarnosti in trpljenja,
ki nas vedno zasleduje in po tiho spremlja.*

*Včasih smo polni želja in drhtenja,
veliko nas je, a vsak je drugačnega mnenja.
Vsaka sekunda našega življenja
se na koncu vsega v isto zgodbo spenja.*

*Kdaj pa kdaj, jezni nase ali na ves svet,
postanemo obupani in ne vemo, kaj počet'.
Iščemo nekoga, da nam da nasvet,
kako je v današnjem času sploh možno preživet'.*

*Pogosto zaradi vsega ne opazimo niti sonca,
ki vendar sije, in njegovi energiji ni opaziti konca.
Ne opazimo niti tega, da smo polni energije,
zdravi ter da nam srce s polno paro bije.*

*Dokler se ne zgodi nekaj, kar nas opozori,
da smo prej pravzaprav zelo srečni bili.
V trenutku se lahko nekaj pripeti
ter ti celotno življenje spremeni.*

*Zato bodi prijatelj nekomu, ki te ima rad,
a tega ne vidiš, ker je drugačen od tebe.
on ti bo hvaležen, da ga je nekdo sprejel,
ti pa boš imel pravega prijatelja.*

INVALIDI - HEROJI IN JUNAKI

*Usoda okrog nas mrežo plete, se zgodi, da življenje
se vanjo zaplete.
Od takrat ne narediš sam koraka, le palica, voziček
te spremlja od jutra do mraka.*

*Ko le s težavo sprejmeš samega sebe, takrat se
vprašaš: »Kaj bo iz mene?«
Če roke so zdrave, je toliko bolje, saj delo pomaga,
ti vrne veselje.*

*Med invalide vsakdo lahko zaide,
a zaveš se šele takrat, ko do nesreče pride.*

*Zato omogočimo, da bo ta svet prijaznejši za vse,
da bo sprejet, kakršen koli pač že je.*

*Naj so slepi, hromi ali gluhonemi, po svoje heroji in
junaki so med nami.*

*Da življenje jim olajšamo, razlik med nami in njimi
ne delajmo!*

Žalec, II. OŠ Žalec, Karmen Napotnik, 6.r., mentorica: Edita Rihar Škoflek

Zgornje Posotelje, OŠ Šmarje pri Jelšah, Tomaž Kitek, 1.c, mentorica: Nuša Dečman

Seznam sodelujočih šol

1. Osnovna šola Draga Bajca Vipava
2. Osnovna šola Vojnik
3. Podružnična osnovna šola Šmartno v Rožni dolini
4. II. Osnovna šola Celje
5. Osnovna šola dr. Jožeta Pučnika, Črešnjevce
6. Osnovna šola Trzin
7. Osnovna šola Ribnica na Pohorju
8. Podružnična šola Remšnik, Radlje ob Dravi
9. Osnovna šola Radlje ob Dravi
10. Osnovna šola Šentjanž pri Dravogradu
11. Osnovna šola Neznanih talcev Dravograd
12. Osnovna šola Narodnega heroja Rajka, Podružnica Dol pri Hrastniku
13. Osnovna šola Podgora, Kuteževo,
14. Osnovna šola Rudija Mahničiča – Brkinca, Pregarje
15. Osnovna šola Toneta Tomšiča, Knežak
16. Osnovna šola Toneta Čufarja, Jesenice
17. Osnovna šola Vide Pregarc, Ljubljana
18. Osnovna šola Jožeta Moškriča, Ljubljana
19. Osnovna šola Veržej
20. Osnovna šola Ivana Cankarja, Ljutomer
21. Osnovna šola Bratov Polančičev, Maribor
22. Osnovna šola Koroški jeklarji, Ravne na Koroškem
23. Osnovna šola Mežica
24. Osnovna šola Črna na Koroškem
25. Osnovna šola Franja Goloba, Prevalje
26. Osnovna šola Odranci
27. Osnovna šola Muta
28. Osnovna šola Pivka
29. Osnovna šola Partizanska bolnišnica Jesen – Tinje
30. Osnovna šola Pohorskega odreda, Slovenska Bistrica
31. Osnovna šola Loče
32. Prva osnovna šola Slovenj Gradec
33. Osnovna šola Dutovlje Podružnica, Tomaj
34. Osnovna šola Šoštanj
35. Osnovna šola Toneta Okrogarja, Zagorje ob Savi
36. I. Osnovna šola Rogaška Slatina
37. II. Osnovna šola Rogaška Slatina, Centralna šola
38. II. Osnovna šola Rogaška Slatina, POŠ Kostrivnica
39. III. Osnovna šola Rogaška Slatina
40. Osnovna šola Šmarje pri Jelšah
41. Osnovna šola Rogatec
42. I. Osnovna šola Žalec
43. II. Osnovna šola Žalec
44. Osnovna šola Stara Cerkev
45. Osnovna šola Podgorje pri Slovenj Gradcu
46. Osnovna šola Šmartno pri Slovenj Gradcu
47. Osnovna šola Juričevega Drejčka, Ravne na Koroškem
48. Osnovna šola Minke Namestnik – Sonje, Slovenska Bistrica
49. 2. Osnovna šola Slovenska Bistrica
50. Podružnična osnovna šola Dolič, Mislinja
51. Šolski center Slovenj Gradec, Srednja zdravstvena šola
52. Srednje šole Slovenska Bistrica
53. Gimnazija Kočevje
54. Srednja šola Jesenice

